

Κατοχή της Θράκης
Υποστ. Ελληνικός στρατός 1919. Σανταριόφ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΕΚ ΤΥΡΟΛΩΣ

Ο ἐν Τυρολόῳ ἡμέτερος ἀνταποκριτὴς ἐπιστέλλει ὑπὸ χθεσινήν ἡμερομηνίαν· Εἶνε ἀπερίγραπτος ὁ ἐνθουσιασμός τῶν κατοίκων μετὰ τὴν ἀφίξιν εἰς τὴν πόλιν μας ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Ἡ εἰδησις περὶ τοῦ ἐπὶ ἀναμένοντα ἑλληνικά στρατεύματα εἶχε διαδοθῇ ἐνθάδε τὴν παραμονὴν τοῦ Νέου ἔτους, ἐντὸς δὲ ὀλίγων λεπτῶν ἡ γοργόπερος φήμη εἶχε καταστήσει τὴν εἰδησίην κοινήν εἰς πάντας. "Εἰς «ἐρχονται» ἤκουε κανεὶς ἀπὸ τὰ στόματα ἑλλων καὶ οἱ κἀ τοιοκοὶ τῆς Τυρολόης ἐναγωνίως ἐν τῷ σταθμῷ ἀνέμενον τὴν ἀφίξιν τῶν ἐλευθερωτῶν τῶν. Τέλος περὶ τὴν 10.30 ἔφθασεν ἡ ἀμαξοστοιχία φέρουσα τρεῖς "Ελληνας ἀξιωματικούς καὶ τὸν στρατιωτὴν ἱατρὸν κ. Ζέκαν. Αἱ γυναῖκες ἐξήλθον εἰς τοὺς δρόμους ὅπως προὑπαντίσθουν μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοὺς "Ελληνας ἀξιωματικούς, ἔταν δὲ τὴν πρωτοχρονιαν ἀφίκοντο 15 "Ελληνες στρατιῶται τὲ τί εἴρηνειν ἦτο ἀνεκδιήγητον. Οἱ κάτοικοι ἔτραξαν πρέβια καὶ μετὰ τὴν ἐπαρκῆς ἀκούσιν ὅτι νὰ ἐλευθέρωνται τοὺς ἐλευθερωτὰς. Οἱ δικαῖων τὸ ἑλληνικὸν ἀπόσπασμα λοχαγὸς ἀπετάθη εἰς τὸν καίμα-κάμην ζήτησιν ὅπως τῷ παραχωρηθῶν καταλύματα διὰ τὸν ἀναμενόμενον στρατόν. Οἱ καίμακά-μης ἀπαντῶν ἐδήλωσαν ὅτι πρέπει νὰ τῷ διαβιδοσθῇ ἡ διαταγὴ αὐτοῦ ἐγγράφως, ἀλλ' ὁ "Ελλην λοχαγὸς παρετήρησεν ὅτι θεωρεῖ περιττὴν τὴν ἐγγραφὴν διαταγὴν προστάτας ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ καίμακάμης δὲν ἤθελε παραχωρήσει τὰ ζητούμενα οἰκή-ματα θὰ διέτασσε τὴν ἐπίταξιν αὐτῶν. Νομίζω ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι οἱ κάτοικοι ἐπι-λοτιμούντο πολὺς νὰ πρωτοπρο-σταλέσθαι πρὸς φιλοξενίαν τῶ ἑλ-ληνικῶν ἀπόσπασμα.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἑλληνι-κὴν δεκαπενταμελὴ περιπολίαν, ὁ καίμακάμης συνέστησε καὶ οὗτοι, κυρικτὴν περιπολίαν, ἥτις ὅμως περιήρχετο τὰς ὁδοὺς χωρὶς οὐ-δένα ἀπαλύτως νὰ ἐνοχλήσῃ. Τέ-λος χθὲς Κυριακὴν ἀφίκοντο 120 "Ελληνας στρατιῶται εἰς τὴν πό-λιν μας. Τὰ ἑλληνικά ταῦτα στρα-τεύματα ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῇ τοὺς ἀξιωματικούς τῶν μετέβησαν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκα-τέρωθεν τῆς οἰκίας παρετάχθη-σαν.

Ἀμέσως ἐτελέσθη ἁγιασμός, ἀ-πὴγγελε δὲ θαυμάσιον λόγον ὁ Μητροπολίτης Τυρολόης. Ἐπίσης δι' ὁραίων λόγων προσφώνησε καὶ ἑλληνικά στρατεύματα ὁ πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος ἱατρὸς κ. Ἀπο-στολίδης, ὁ δὲ διέκρινε τοῦ ναοῦ ἀπήγγελε πόημα. Εἰς τὴν τελε-τὴν ταύτην παρίστατο σύσσωμος ἡ ἀρμενικὴ κοινότης μετὰ τὸν ἐπίσκο-πὸν τῆς ἐπὶ κεφαλῇ, κατὰ τὴν ἀ-φίξιν τοῦ ὁποίου τὰ ἑλληνικά στρατεύματα παρουσίασαν ἐπὶ α. Ἡ πὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔδωκεν ἡ ἐξαρθρὴ ἡ εἰλικρινὴς χαρὰ ἣν ἐπέδειξαν οἱ ἀδελφοὶ μας Ἀρμενοὶ ἐπὶ τῇ εἰσοδῷ εἰς Θράκην τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἡ μανδολινάτα τῆς πό-λεως ἔπαιξε τὸν ἀθινὸν ὕμνον, τὴν Μασσαλιώτιδα καὶ τὸν ἀγγλικὸν ὕμνον.

Μετὰ τὴν τελετὴν ἅπαντες ἐ-ξήλθον εἰς τὸν πόλεμον τοῦ ναοῦ ὅπου ἐπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν θαυμα-σίῳ ὁμιλίᾳ ἐλάλησε μετὰ ἑλληνικὰς σημαίας μετὰ τὸν Μητροπο-λίτην καὶ τοὺς Ἀρμένιους ἐπίσκο-πον, τοὺς Ἀρμένιους προκρίτους καὶ ἑλληνικά στρατεύματα καὶ χι-λιάρης ἀρμενικῶν τῶν τῆς Τυ-ρολόης δούκων καὶ τῶν περιχώρων. Μετὰ ταῦτα οἱ "Ελληνας ἀξιωμα-τικοὶ καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἀδηγήθησαν ἐπιστὰς εἰς τὴν ση-μασιοποιομένην Μητροπολιν ἐνθα καὶ ἐπὶ ὁ κόσμος ἐχρηκοναύραζεν ὑπὲρ τοῦ Βενιζέλου.

Εἰς τὴν Μητροπολιν παρετέ-θη γίωμα εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ὡς καὶ εἰς τοὺς σταθμάρχας κ. κ. Ταμπουρίδη καὶ Τορκιέρην. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ἐγένοντο πλείστα προτάσεις. Οἱ "Ελλην λοχαγὸς ἐξέφώνησεν ἐνθους ὡδή-λόγον. Μετὰ ταῦτα τὰ ἑλληνικά στρατεύματα μετέβησαν εἰς τὸν σταθμὸν ὅπου κατέλαβον τοὺς στρα-τῶνας, εἰς δὲ τὴν πόλιν παρέμεινε μόνον μία περιπολία. Οἱ "Ελληνες ἀξιωματικοὶ ἀναχωρήσαντες ἐκ τῆς Μητροπόλεως ἤρχισαν ἐπισκέψεις ἀνὰ τὴν πόλιν.

Παντοῦ ὁπόθεν διέφραστο αἱ γυναῖκες τοὺς ἐφώταζον· "Εἰς καὶ διὰ δικό μου τὸ δὴναι ἅς πατήδη καὶ διὰ δικό μου πόδι ἑλληνικά. Οἱ κάτοι-κοι εἶνε ἐνθουσιάζοντες ἀπὸ τὴν λεβεντία τῶν ἑλληνικῶν στρα-τευμάτων. Οἱ προδότες ἐκ τῶν ἀφίχθέντων στρατιωτῶν εἶνε Μισσαναῖοι, ἐνθ' οἱ εἰς τὸ Ἀλ-πουλοῦ μεταβάντες εἶνε "Ελλη-νες στρατιῶται καταγόμενοι ἐκ Τυρολόης καὶ Σανταριόφ. Ὅλοι φοροῦν λίαν καινοὺς γαϊφιστολάς, αἱ πλείστοι δὲ εἶνε νεώτατοι. Ὅσοι ἔχουν μετ' αὐτῶν ἄρθε-να κριδὸκα καὶ τέφρον.

Οἱ κά- τοικοι τῆς Τυρολόης διαρκῶς προσδίδουν εἰς τοὺς σφραγιώτας ἄπειρα δῶρα.

"Ὅλος ὁ κόσμος φορεῖ κογκάρ-δα, ἡ δὲ πόλις πλεῖν κυριολε-κτικῶς ἐντὸς ἑλληνικῶν ση-μαίων.

Κατὰ τὴν ἐποδοχὴν ἦν ἐγέ-νετο εἰς τὴν Μητροπολιν, παρ-ότι καὶ τὸ προσδριεῖον τῆς Ἀ-δελφότητος τῶν Κυριῶν. Ἡ πρόεδρος αὐτῆς κ. Μαργαρίτη Κερατιόγλου ἀπήγγελεν ἐν-δοθυῶν λόγον, ἡ δὲ καθήκοντα Σοφία Χαράρη λυρικώτατον ποιήμα. Ἡ Ἀδελφότης τῶν Κυ-ριῶν "Αγιος Ἐλευθέρσιος θὰ προσδίδῃ ὅσπερ ὅσον εἰς τοὺς "Ελληνας ἀξιωματικούς καὶ στρατιώτας. Εἰς τὴν πρόσδον τοῦ θαυροδορικού διαδοχῶς ὑκάσκει μεγάλῃ ἐπιγραφῇ με-τὰς λέξεις Σῶμα Ἀρχιεπέλ-γου.

Μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν στρα-τευμάτων ὑπάρχουν καὶ 4 Τοῖο-κοι ἐδελονταὶ ἐκ Κρήτης, ἐξ ὧν ὁ εἰς ὀνομάζεται Χαδανάρης.

Οἱ "Ελλιν λοχαγὸς ἄνα τὴν ἀφίξιν τοῦ μεταξὺ ἄλλων ἐξή-κασεν ἐκτετεῖς πληροφορίες περὶ τοῦ ἂν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιστρέ-ψουν οἱ πρόσδοντες. Οἱ ἐνθου-σιασμοὶ τοῦ κόσμου εἶνε ἀπε-ρίγραπτοι. Τὸ κομμὶ εὐδοκίαν εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰς ἐκκλη-σίας καὶ τῶν οἰκίας καὶ διόδοισαν 100 λίρας διέθεσε τὰς 75 διὰ τὴν διέδοσιν. Εἰς τοὺς δρόμους δὲν ἀκούει τις ἢ τὸν ὕμνον τοῦ Βενιζέλου. Ἡ ἑλλη-νικὴ περιπολία ἀπυρόρνεσε τὴν ἐπιλοφορίαν.

Λέγεται ὅτι αὐριοὶ θάνατι εἰς τὴν πόλιν μας ὁ δυνατταγιστὴς κ. Κατεχάκης. Ἡ ἀντροπὴ ἐκ τῶν περιχώρων ἐξακολουθεῖ. Οἱ

κάτοικοι τῆς Τσανδῶς καταφθά-νουν καθ' ἑκάστην μετ' ἀμάξας.

Ἀνταποκριτὴς

ΠΑΤΡΙΣ 8/1/19

1919

Βατοχνη της Θράκης
υπερδ' Ελληνικὸς στρατὸς 1919 Δεκεμβρίου.

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΝ ΘΡΑΚΗ

Τυρολόγη, 16.—Μία ἀπὸ τὰς ὠραιότερας ἀναμνήσεις καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ γλυκύτερα παραμύθια θὰ μελῶν εἰς τοὺς Τυρολόγους μία πρωτοφανὴς σκηνή, ἡ ὁποία ἔλαβε τὸν χαρακτήρα ἐθνικῆς ἐορτῆς.

Ἡ κατωτέρα τάξις τοῦ λαοῦ, θέλουσα ἀπαξ εἶναι ἐκδηλώσῃ τὰ αἰσθηματὰ τῆς πρὸς τὸν ἀπελευθερωτὴν στρατὸν, παρέθεσε τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν γεῦμα εἰς τὸ ἐν Τυρολόγη διαμένον ἑλληνικόν στρατιωτικὸν ἀποσπασμα. Τὸ γεῦμα παρετέθη εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

Τὸ γαλανόλευκον καὶ τὰ συμμαχικὰ χρώματα προσέδωσαν ἰδιάζουσιν ὅψιν εἰς τὴν καθ' ἑλὰ ἐκτάκτως ἐξωραϊσθεῖσαν αἴθουσαν.

Ἡ ὀρχήστρα τῶν δεσποινίδων ἀνέκρουεν ὠραία ἐθνικὰ τεμάχια, ὃ ἐξ χορὸς τῶν μαθητριῶν δι' ἄσματων ἐψάλλε τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον.

Αἱ κυρίαι πρόθυμοι ὑπηρετοῦν, φροντίζουσαι διὰ τὸν ἀναγκαῖον, οἱ δὲ στρατιῶται διὰ τὴν τραγουδιῶν καὶ τοῦ λεβέντικου ἐν τέλει χοροῦ τῶν ἀνέστησαν τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον.

Τὸ εἰς ἐορτὴν μεταβλητὸν γεῦμα παρετάθη μέχρις ἐσπέρας ἐν ἀμεταπτώτῳ εὐθυμίᾳ.

Οὗ κ. Ι. Σ. Μάλαμιας ὡς ἐξῆς προσεφώνησε τοὺς στρατιώτας, ἐκφράσας ὅ,τι ἡ ἐλληνικὴ ψυχὴ αἰσθάνεται:

« Ἀδέλφια,

» Σήμερα σὲ σὰς ποῦ μὰς φέρατε τὴν λευτεργίαν ἀπευθύνωμεν ἓνα χαιρετισμόν.

Σὲ σὰς ποῦ ἐνώσατε τὴν δόξαν τῆς Ἀκροπόλεως μὲ τὸ μυστήριον τῆς Ἀγίας Σοφίας. Σὲ σὰς ποῦ μὲ τὸ αἷμά σας δώσατε σάρκα καὶ κόκκαλα στὸ ἰδανικὸ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μὲ τὸ αἷμά σας ποτίσατε τὸ βένδρο τῆς λευτεργίας, ἀπὸ τὰ κλωνάρια τοῦ μὲ σὰς πάλιν τᾶσται· ἢ μεγάλη μας μητέρα σὲ μὰς τάλωτρωτα τὰ δέλφια σας. Καὶ γιὰ νὰ φέρετε τὸ κ' ὠνάρι αὐτὸ τῆς λευτεργίας τυραννιστήκατε, πονέσατε καὶ τοὺς πόνοὺς σας αὐτοὺς μὰς λέτ' ὅτι ξεχνάτε, γιὰτ' ἀνθίζει στὰ χεῖλη μας τὸ χαμόγελο ποῦ μὰς χαρίσατε. Ἀφήσατε τῆς μάνας σας, τὰ δέλφια σας, τὰ παιδιὰ σας... τῆς ἀγάπης σας, καὶ ἀδέλφια κάματε μὰς. Στῆς μάνες μας ξαναβρήκατε τὰ γάδια τῶν

μαναῶν σας καὶ τὸ φίλ τοῦ ὀρφανοῦ μας εἶν' ὁ ἀντίλαλος τοῦ φιλοῦ τῶν παιδιῶν σας, ποῦ τὸ δάκρυ τῶν ξεραίν' ἢ ἐλπίδα καὶ ποῦ τ' ὀρφανοῦ μας σπουγγίσαι· σεῖς. Γιὰ τῆς πληγῆς σας δὲν ἔχουμ' ἄλλο βάλαμο ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς εὐγνωμοσύνης μας καὶ στῆς καρδιῆς μας στήσατε τὸ θρόνον σας. Σὰς ποῦ μὰς φέρατε τὴν λευτεργίαν, σὰς ποῦ μὰς φέρατ' ἄερα καὶ σκόνη ἀπὸ χρώματα τ' ἐλευθέρων καὶ ποῦ μὰς σκεπάσατε μὲ τὸ χρώμα τοῦ οὐρανοῦ τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ κύματος τοῦ Αἰγαίου σὰς χαιρετοῦμε σήμερα. Μὰς φέρατε τὰ μύρα τῶν νησιῶν σας καὶ μὰς δώσατε ζωή. Στὸ ψεσινὸ σας σάλπιγμα ἀνετρίχιασαν τὰ κόκκαλα τῶν πεθαμένων μας. Καὶ τὸ σημερινὸ σας ἐγερτήριο ἦτο τὸ ἐγερτήριο τῶν σκλαδωμένων ψυχῶν μας ποῦ πῆραν δύναμι γιὰ νὰ φωνάξουν πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Γεὰ σας λεβέντες λευτεροί.

Ἡ αὐτὴ αἰθουσιώδης υποδοχὴ ἔγινε καὶ εἰς τὴν Τυρολόγ ἑλληνικὰ στρατεύματα τοῦ 7ου λόχου τοῦ τοῦ συντάγματός.

Τὸν ἐν Τυρολόγ λόχον εἰσεθύνει ὁ ἀνθυποστράτηγος κ. Πανικηνθάκης.

Οἱ αὖτε Τυρολόγες ἐώρτασαν α. πύσης παθητικῶς τὴν 1ην τοῦ ἔτους ἐν τῇ Μητροπόλει· ὁ Μητροπολίτης ἐξεφώνησε λόγον καὶ ὑπεδέχθη αὐτοὺς ἀξίωματικούς τοῦ λόχου.

Π. 6/15
42/11/19
1919

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ